

Een park is geen bedrijventerrein

Gemeente Utrecht maakt Park Transwijk, het strand Haarrijnse plas en Strijkviertel tot exclusief bedrijfsterrein voor de evenementen business. Publiek dat niet 50-80 euro entree betaalt en niet van harde muziek houdt kan er eigenlijk niet meer terecht. De gemeente brengt de evenement exploitant geen kosten in rekening voor het gebruik van de grond.

Toen er nog geen grote commerciële dance evenementen waren was Transwijk Park van iedereen.

Op 24 januari 2024 vroeg de Utrechtse Bomenstichting, met een beroep op de Wet Open Overheid, wat de organisator/exploitant van Central Park (TheZoo), Festival Strand (TheZoo), Verknipt((R&M Events) , Lief (TheZoo), Sneeuwbal (TheZoo), Lepeltje Lepeltje betaalt voor het tijdelijk gebruik van openbare grond (park/strand) voor hun evenement. Het antwoord was onthutsend: **niets**.

Voor het hebben van voorwerpen onder, op of boven openbare grond (luifels, balkons, uitstallingen, kraampjes) moet de burger per m2 betalen. Voor een kraam bijv. 2,36 euro per dag. Ook voor uithangborden luifels en balkons boven gemeentegrond moet je betalen..

Voor het in gebruik nemen van het Transwijk Park (45 hectare) voor het Sneeuwbal festival in januari en het Central Park festival in juni hoeft evenementorganisator TheZoo niets te betalen. TheZoo hoeft ook niet te betalen voor het gebruik van het strand bij de Haarrijnse plas. Er worden alleen legeskosten betaald omdat er vergunning moet worden verleend, waar veel ambtelijke tijd mee gemoeid is: 2500 – 5600 euro plus 200 – 300 euro voor versterkte muziek.

Ooit begonnen als kleinschalige evenementen, gaat het inmiddels om grote en hele grote commerciële evenementen, waarvoor weken opbouw en afbouw nodig zijn. Dat betekent dat het park/plas pakweg 2 weken per groot evenement voor publiek gesloten is. Je mag er ook niet in zonder entree te betalen aan de exploitant (pakweg 50 - 80 euro). Tijdens opbouw en afbouw kan je er beter niet komen ivm de werkzaamheden.

Volgens de *Concept Nadere regelgeving evenementen*¹ is het aantal zeer grote, grote en middel grote evenement dagen dat in het Transwijk Park zou mogen plaatsvinden **9**. Er van uitgaande dat deze evenementen, inclusief opbouw en afbouw, elk 14 dagen in beslag nemen, wordt het park dus $9 \times 14 = 126$ dagen door evenementen in beslag genomen. Tel daar 9×18 dagen herstel bij op, kom je in totaal op **288** dagen. Dat betekent dat omwonenden en niet-festival bezoekers tussen 31 maart en 1 november vrijwel niet meer in het Transwijk Park terecht kunnen, want de herstelperiode is voor het park om te herstellen. De *Concept Nadere regelgeving* regelt wat ook nu mogelijk is en maakt dat voor evenement exploitanten tot een recht.

Omgevingsvergunning afwijken bestemmingsplan

Voor elk van de genoemde evenementen is een vergunning nodig om af te wijken van het bestemmingsplan. Zulke grote evenementen zijn namelijk door het bestemmingsplan niet toegestaan. De afwijking moet gemotiveerd worden. Dat gebeurt door in de omgevingsvergunning de redenen voor de afwijking kort te benoemen: *“balans tussen leefbaarheid en levendigheid”, ‘stedenbouwkundig oogpunt’, ‘economisch oogpunt’², “vanuit stedenbouwkundig en economisch oogpunt kan medewerking worden verleend”, “Bij het vaststellen van de evenementenkalender 2023 is gekeken naar de balans van evenementen en per locatie. Bij die afweging is gewogen dat we de cumulatie van Verknijpt, Lief en kleinere activiteiten voor de buurt passend vinden”^{3,4}*

De motivering om van het bestemmingsplan af te wijken is bij het Sneeuwbal Festival iets uitgebreider: *“In deze procedure toetsen wij enkel of de aangevraagde tijdelijke omgevingsvergunning past binnen het evenementenbeleid (...) Hierin is opgenomen dat evenementen zorgen voor economische activiteit en werkgelegenheid. Ze voegen koopkracht toe en hebben invloed op het imago en de economische attractiviteit van de stad (...) De evenementen zijn van economische betekenis voor de stad omdat een groot aantal bedrijven zich bezighoudt met het accommoderen en organiseren van faciliteiten van het evenement. Dat levert werkgelegenheid op (...) Tevens dragen evenementen bij tot de leefbaarheid en versterken zij de sociale cohesie in Utrecht als stad”.*

Je zou verwachten dat bij een besluit om af te wijken van het bestemmingsplan ook wordt beoordeeld wordt wat de gevolgen van het afwijkend gebruik zijn niet alleen voor het park, het strand en de recreatieplas (de grasweide, bomen, flora, fauna, vissen, dieren) maar ook voor het gebruik dat volgens het bestemmingsplan wél is toegestaan. Dat gebeurt niet.

¹ <https://utrecht.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/5b6f711d-430f-484d-b5f7-f6ec6481a2d3?documentId=e6dfdd7c-5b37-4477-8b63-7b59348a434c&agendaltemId=3d89574f-c62f-4139-8660-3c13f59bac11>

² Besluit 17-8-2023 Strand HZ_WABO-23-20822.

³ Besluit 24 mei 2023 Verknijpt Festival HZ_WABO-23-08635

⁴ De ‘motivering’ om van bestemmingsplan af te wijken in de besluiten voor Central Park HZ_WABO-23-10878 en het Lief Festival zijn vrijwel hetzelfde als die bij het Verknijpt Festival.

Zoals gezegd hebben de betreffende omgevingsvergunningen tot gevolg dat het recreatieve gebruik voor iedereen plaats moet maken om de grond in gebruik te laten nemen als bedrijfs-terrein voor de evenementen business. Er komt tijdelijk een hek om heen en één of ander commercieel bedrijf mag daar zijn bedrijf uitoefenen, namelijk verdienen aan het organiseren van een festival, aan de entree, de sponsoring en aan de drankomzet.

Bij elk besluit moet de gemeente alle relevante belangen meewegen. Het belang van omwonenden en van Utrechters in het algemeen is dat zij van parken, de stranden, recreatieterreinen en de openbare ruimte gebruik kunnen maken. Het is duidelijk dat aan dat belang afbreuk wordt gedaan wanneer een park, strand of recreatieterrein door een commercieel bedrijf in beslag wordt genomen, zeker als dat tussen 31 maart en 1 november zo vaak gebeurt dat omwonenden en andere niet-festival bezoekers er vrijwel niet meer terecht kunnen. Als dat commerciële bedrijf dan bovendien niets hoeft te betalen voor het gebruik van de openbare grond, is er sprake van een onbegrijpelijk belangenafweging.

De gemeente zou kunnen aanvoeren: het is toch in ieders belang (dus ook in het belang van omwonenden en Utrechters die niet zulke festivals bezoeken) dat de economie, de leefbaarheid en de sociale cohesie door deze evenementen wordt bevorderd? Omwonenden en veel burgers ervaren dat niet zo. Die klagen dat hen de toegang wordt ontzegd tot het park, het strand en recreatieterrein en klagen over geluidsoverlast. De gemeente behoort te motiveren waarom het nadeel dat door omwonenden en reguliere recreatieve gebruikers van parken, stranden en recreatieterreinen wordt ervaren niet opweegt tegen het evenementen belang zoals de gemeente dat kennelijk ziet. Zomaar beweren dat evenementen goed zijn voor de leefbaarheid, de economie en sociale cohesie is geen toereikende motivering voor een besluit om in concrete gevallen als het Transwijk Park, het strand bij de Haarrijnse plas en het recreatieterrein Strijkviertal af te wijken van het bestemmingsplan.

Doelgroep en commercieel belang

Wat met name in de motivering van de gemeente ontbreekt is het onderscheid tussen enerzijds evenementen ‘*door en voor*’ het volk en anderzijds grootschalige commerciële evenementen die als regel bestemd zijn voor een specifieke doelgroep: 20- 30 jarigen. En uit die doelgroep ook nog eens de liefhebbers van dance muziek met een zodanig volume dat die ook beleefd en fysiek gevoeld kan worden. Uit meerdere onderzoeken is gebleken dat maar 18% van de jongeren harde muziek een vereiste vindt voor een geslaagd feest.⁵ Bedrijven die van het organiseren van festivals met harde muziek hun core business maken doen het ten onrechte voorkomen alsof jongeren in het algemeen zulke harde muziek willen.

⁵ <https://ustg.nl/2024/01/28/82-van-jongeren-vindt-harde-muziek-niet-belangrijk/>

Zie ook: <https://www.veiligheid.nl/sites/default/files/2022-04/GGD-handreiking-gehoorschadepreventie-augustus-2017%20%281%29.pdf>

Het evenement Central Park is een muziekfestival. Op 100 meter van het podium zal voor de main area niet aan de normstelling van 85 dB(A) en 95 dB(C) kunnen worden voldaan, omdat voor de grote areas het gebied is waar gedanst wordt en waar het geluid 98-100 dB(A) is. Dit geluid is essentieel voor het karakter van het evenement, waar de beleving van muziek centraal staat. Het evenement zal bij het hanteren van de norm op 100 meter loodrecht (uit het podium) dus waarschijnlijk niet plaats kunnen vinden. Dit belang is ten onrechte niet meegewogen bij de beslissing op het bezwaar.

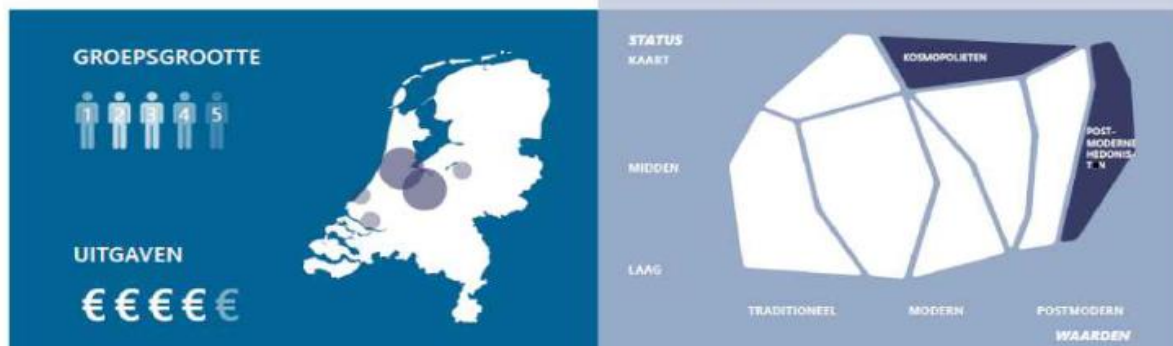
Inclusief onderstreping ontleend aan het beroep van Central Park Festival B.V. d.d. 21-12-2023 p.8 UTR 23/5706

Opgemerkt moet worden dat de specifieke doelgroep 20-30 jarigen die op dance muziek afkomt, maar zeer ten dele uit Utrecht e.o. afkomstig is. Een groot deel komt volgens het Veiligheidsplan bij het Sneeuwbal festival uit de Randstad, Breda, Tilburg, Arnhem en Nijmegen. Waarschijnlijk omdat in Utrecht minder strenge geluidsgrenzen gelden. In Utrecht geldt max 95 dB(C) aan de gevel, in Rotterdam 90 dB(C), in Amsterdam is dat 85 dB(C).

2.1.3 Bezoekersprofiel

DOELGROEP

Studenten en starters (22+) vanuit Utrecht en de omliggende grote steden uit de Randstad, Breda, Tilburg, Arnhem en Nijmegen reizen in de mooiste en meest humoristische winter outfits naar hartje Utrecht om samen met een groep vrienden uitgelaten te dansen en te spelen op het terrein. Wanneer men het koude weer trotseert, gaan de warme (en koude) drankjes er van harte in.

Zie Sneeuwbal Veiligheidsplan p.6 HZ_EVM-23-35968

Toegankelijk en inclusief

De Beleidsnota Locatiebeleid evenementen (maart 2024) p.14 noemt als één van de vier beoordelingscriteria om prioriteit toe te kennen aan een evenement, dat het zo **toegankelijk** en **inclusief** mogelijk wordt georganiseerd, zodat iedereen zich welkom voelt ongeacht leeftijd, sekse, gender, seksuele oriëntatie, beperking, religie, opleiding en taalniveau. Daar is bij de genoemde commerciële evenementen natuurlijk geen sprake van.

Conclusie: het is zeer de vraag of de gemeente, in het geval van grootschalige commerciële evenementen als Central Park, Sneeuwbal, Strandboulevard, Verknipt en Lief het algemeen belang wel laat prevaleren. Heel aannemelijk is dat de gemeente de belangen van een relatief kleine doelgroep 20 -30 jarigen die op dance muziek afkomt en maar zeer ten dele uit Utrecht zelf komt én vooral het belang van enkele commerciële evenement exploitanten (die dus niets hoeven te betalen voor het in gebruik nemen van openbare grond!) veel zwaarder laat wegen dan het belang van Utrechters en het belang van omwonenden. Die afweging wordt in het besluit om af te wijken van het bestemmingsplan niet gemotiveerd en is overigens onbegrijpelijk. Parken en stranden in de stad zijn immers van ons allemaal en zijn geen (gratis!) bedrijventerreinen voor de evenementen business.

UBS/UstG